

Lad os holde os til den nugældende Lov om Helligdagsarbejde; finde vi den uheldig, kunne vi jo altid forandre den. Men jeg finder ikke, der er nogen Anledning til at gøre det under Fabrikloven. Jeg finder heller ikke, der er nogen Grund til paa Fabrikloven at vedtage Undtagelsesbestemmelser, hvorved Landbruget skal tvinges ind under de for dette saa uretfærdige Forhold.

J. Jensen (Kjøbenhavns 10de Valgkreds): Det er ikke noget stort Ændringsforslag, jeg har stillet. I det hele og store har jeg kunnet slutte mig til Fler-tallets Forslag. Det kan ikke nægtes, at dette Forslag kommer frem fra Udvalget i en meget forandret Skikkelse. Navnlige vil jeg konstatere det glædelige i, at det er lykkedes i Udvalget, at opnaa fuldstændig Enighed om Bestemmelserne, sigtende til Lovens Gennemførelse. Thi det er netop det, som jeg fremhævede ved Sagens 1ste Behandling, at det centrale i Forslaget er mindre end de Detailbestemmelser, der træffes, skønt de naturligvis i og for sig paa visse Punkter kunne være vigtige nok, men derimod den Maade, hvorpaa Loven praktisk udføres. Det er det bestemmende med Hensyn til den Gavn, der vil komme af Loven. Jeg skal her straks pege paa Bestemmelserne om Oprettelsen af et Arbejdsraad samt paa de Bestemmelser, der ere foreslaaede af Udvalget, om Organisationen af Tilsynet, og som Ministeren i alt Fald ved Konferencer har erklæret i alt væsentligt at kunne tiltræde. Disse Bestemmelser, siger jeg, give mig noget Haab om, at det Forslag vil kunne faa en ikke ringe Betydning i Modsætning til de nugældende Bestemmelser. Man har ganske vist kunnet forhindre, at Børn, der ikke ere fyldte 10 Aar, arbejdede, men paa en hel Række andre Punkter har Loven virket lidet tilfredsstillende over for Arbejderne. Den ærede Ordfører gjorde selv opmærksom paa, at Sundhedsbestemmelserne i denne og andre Love ikke ere blevne overholdte, og det er ganske naturligt, fordi Tilsynet ikke har kunnet være effektivt, som det burde, naar Formaalet skulde naas. Jeg kan derfor i fuldeste Maal slutte mig til de Bestemmelser, der gaa ud paa at organisere Lovens Gennemførelse og Kontrollen, og er glad ved, at det er lykkedes at opnaa Enighed herom i Udvalget.

Mine Ændringsforslag sigte paa et Par Hovedpunkter. For det første angaa de, hvilke eller hvor mange Virksomheder, der

skal inddrages under Loven, og her igen om man udelukkende skal være henvist til, at det skal være Fabrikvirksomhed i almindelig Forstand, Haandværksvirksomhed i almindelig Forstand, udført paa Værksted eller Arbejdsplads, eller om man ikke ogsaa maa udvide Tilsynet til at omfatte den industrielle Virksomhed, der foregaar i de paagældendes Hjem. I England kender man meget godt til dette under det berygtede Navn Sweatingssystemet, og vi kende det ogsaa meget godt her, selv om vi ikke have et saa passende Navn. Der findes her ikke saa faa store Virksomheder, der beskæftige den væsentligste Del af den Arbejdskraft, de anvende, i de paagældendes egne Hjem, og i overordentlig mange Tilfælde — navnlig gælder dette i høj Grad i Beklædningsindustrien — beskæftiger man dem ved Undermestersystemet, saaledes at de Folk, som udføre Arbejdet, ikke alene leve under daarlige Vilkaar med Hensyn til de Forhold, hvorunder Arbejdet udføres, men ogsaa leve under meget slette Vilkaar med Hensyn til den Betaling, de faa for deres Arbejde. Dette sidste Forhold er det naturligvis, under de nu herskende Forhold, ikke gør ligt at raade Bod paa fra Lovgivningsmagtens Side, men det første Forhold mener jeg dog, at at der var nogen Anledning til at søge at raade Bod paa, og det er derfor, jeg har stillet mit første Ændringsforslag, nemlig Ændringsforslag under Nr. 1, der gaar ud paa, at de Ord, der findes i Lovforslagets § 1, første Stykke 4de Linie „uden for deres Hjem“ udgaa. Det vil da være muligt at udstrække Tilsynet til saadanne Arbejder, som udføres paa fabrikmæssig Maade eller under lignende Forhold som i Fabrikker og Værksteder, naar det udføres i de paagældendes Hjem. Man vilde da kunne føre nogen Kontrol dermed, og navnlig vilde man kunne forhindre, at der paa saadanne Steder skete en hensynsløs Udbytning af Børn og unge Mennesker. Det er nemlig saaledes, at der findes ikke saa faa Steder, hvor der arbejdes under saadanne Forhold, at man ikke kan ramme de paagældende, naar man udelukkende skal være henvist til at bruge Betegnelsen Fabrikker eller Værksteder. Navnlige naar man knytter et saadant Arbejdssted til sit Hjem, som jo nu mange Gange ogsaa huser adskillige af dem, der udføre dette Arbejde, vil man ganske kunne unddrage sig Lovens Bestemmelser. Der er, naar man vil naa noget virksomt med denne Lov, saa meget mere Grund til at følge mig paa dette Omraade,